

EINA SYKĮ SAVAITĖJE

Kaina mėnams 15 lt., pusmečiui 8 lt., 1 mėn. 1 lt. 50
Kareiviams per pusę pigiau. Užsteny mėnams 25 lt.
Atskiras numeris 30 centų visiems.

Skelbimai: petito eilutė 40 c., prieš tekstą dvigubai.
Adresas: Kaunas, Nepriklausomybės Aikštė.

9 (353)

Kaunas, 1926 m. vasario m. 25 d. - kovo m. 3 d.

VIII metai.

Pažymėtini įvykiai.

Vasaris.

25 d. 1336 m. kryževiai paėmė Pilėnų pili, kurią didvyriškai gynė kunigaikštis Margis su maža saujele savo karių didvyrių. Įsitikinę, kad neapginsią pilies nuo daug stipresnių priešininkų, patys save sudegino. Šis garbingas Margio ir jo karių žygis ir mirtis parodo, kaip mūsų bočiai brangino laisvę ir mokėjo ją ginti ir dėl jos mirti.

Kovas.

1 d. 1251 m. Lietuvos karalius Mindaugas priėmė katalikų tikėjimą.

Platinkime „Karij“.

Geriausiai vedamas, įdomiausias laikraštis nustoja savo vertės, jeigu jis nepasiekia skaitytojo. Šiuo atveju kad ir neįdomus, o gal ir nuobodus laikraštis, gali būt daug vertingesnis už pirmąjį, kai jis turi savo skaitytoją, kurio yra laukiamas ir gerbiamas, be to, su atidžia yra skaitomas.

Reiškia maža turėti, kad ir geriausį laikraštį, jeigu jis nebus platinamas, jo vertė dėl to kad jis vienam sau geras, bus menka. Kad jis iš tikrųjų, pilna to žodžio prasme, būtų geras, reikia kad kuo daugiausia skaitytojų aplankytų, kuo daugiausia būtų skaitomas. O tas pasiekiamas gal ne tiek jau dėl jojo vienokio ar kitokio turinio, kas be abejo turi irgi milžiniškos reikšmės, kiek pareina ir nuo platinimo sąlygų. Žmogus gali dar visai neskirti įdomaus laikraščio nuo neįdomaus, jam bet kuris laikraštis būtų geras, bet kai jis jo negauna jam visi laikraščiai yra neįdomūs.

Jeigu šiuo atveju įsižiūrėsime į „Kario“ padėtį mūsų kariuomenėje, tai teks pripažinti, kad jo pozicijos yra labai nestiprios. „Kario“ platinimas mūsų eilėse ne tikrai ką nėra tinkamai sutvarkytas, organizuotas, bet ir susidomėjimo šiuo klausimu veik nesimato. Ateina, paprastai, keli „Kario“ egzemplioriai į kuopą, jų gal pilnai pakaktų visiems kariams pasiskaityti, bet ar ji pastarieji skaito? Ne, dažniausiai jie „Kario“ ir ma-

tytę nepamato. O kodėl? Ne todėl, kad jiems jis būtų neįdomus, bet dėl to, kad jis atėjęs raštinėn dažniausiai kuopos nepasiekia. Ji paska to kuopos raštininkas, viršila, gal dar kuopos pastogėje prisiglaudęs puskarininkis, o daugiau kas jį skaitys, kai nėra kam nunešti į kuopą padalinti būriams ir skaitymo tvarkos pridaboti. O kad laiks nuo laiko vieną kitą straipsnių viešai visai kuopai perskaityti, kas visiems, sakysime, būtų svarbu žinoti, tą mes visai esame pamiršę.

O kai dėl atsarginių karių, tai suprantama, nepažinę „Kario“ prietelškų jausmų kariuomenėje tarnaudami, jie kuo mažiausiai domisi juo atsargon išėję. O vis tikrai „Karys“ ir jiems turėtų būti įdomus ir jie turėtų „Karij“ skaityti. Juo labiau, kad mūsų laikraščio kaina yra visiems, kad ir mažiausiai pasiturintiems žmonėms, prieinama. Neturėtų būt pamiršti ir šiaip jau piliečiai, kad ir visai netaarnavę kariuomenėje, o ypač mūsų jaunimas, kuriam „Karys“ turėtų būti nemažiau pageidaujamas svečias, negu kiti laikraščiai. Čia irgi, jei mūsų „Karys“ turėtų nuolatinį skaitytoją atsarginių tarpe, šie padėtų jam ir jaunuomenės bei visuomenės tarpe gerą vardą įgyti, o vardą įgius ir skaitytoją rasti. Viskas tuo būdu pareina nuo to, kiek kariuomenė susigyvena su „Kariu“, kiek jis pastarosios tarpe įgijo reikšmės ir pasisekimo. O tas, kaip jau buvo aukščiau pasakyta, labiausiai priklauso nuo organizuoto laikraščio platinimo karių tarpe.

Šiuo atveju „Kario“ platinimą nereikia vien taip suprasti, kad štai gavai laikraštį, nunešei į kuopą, atidavei būrininkui ir žinokis sau — pareiza atlikta. Anaipol, reikia pridaboti, kad laikraštis visų ar bent daugumos būtų perskaitytas, tai vienas dalykas. Reikia, kad skaitytojas suprastų, ką jis skaitė, kitaip sakant, jis turi rasti tam tikro palankumo vyresniųjų bei viršininkų tarpe, kurie mielai noru paaikšintų ko jis nesuprato. Be to, išklaustyti jo nuomonės, kas jam patinka laikraštyje, kodėl patinka, kaip jam atrodo „Karys“ ir t. t. O surinkęs panašias žinutes „Kario“ platintojas laiks nuo laiko turėtų pranešti Redakcijai. Be to, privalo savo nuomonę čia pat pareikšti. Reikalui esant tinkamas straipsnis turi būti visai kuopai perskaitytas. Tuo tarpu visai ką kitą mūsų gyvenime pastebėsi. Sakysime tam tikras kariuomenės būrys „Kario“ visai negauna. Tai ką jis daro? Ogi nieko. Ne-

gauna ir nereikia, jis ir neprašo. O tokių atsitikimų ne vienas pasitaiko. Jeigu jau nepasigenda net, tai kasgi platins?!

Štai čia ir turime rimtai pagalvoti apie „Kario“ likimą ir susirūpinti jo pozicijas gerinti. Reikia nepamiršti, jog „Kariui“ leisti mūsų vyriausybės skiriamos nemažos lėšos. Liūdna ir skaudu būtų, jeigu jis nepateisintų savo paskyrimo. Tuomet reikėtų visai atsisakyti ir panašaus laikraščio visiškai neleisti. Bet ką mes tąsyk turėtume skaityti. Visai patamsėje atsidurtume.

Užtat kiekvienas viršininkas, kiekvienas vyresnysis privalo atminti, kad tinkamas „Kario“ išplatinimas ta prasme, kaip čia tik buvo kalbama, kariuomenėje yra jo tiesioginė nuolatinė pareiga, jo kasdieninis uždavinys, kurio kiekvienu atskiru atveju tinkamu būdu jis neišsprendęs negali nurimti. Reikia atminti, jog spaudos žodis yra jėga, jog dedamos vastybės lėšos tam reikalui turi būti tinkamiausiu būdu sunaudotos. Nepamirškime, jog laimėjimas pirmučiausia tų pusėje kurie dvasios atžvilgiu labiausiai yra pasiruošę karui.

Lietuvos gyvenimas.

— **Respublikos Prezidentą apdovanojo kryžium.** Vasario m. 16 d. Estijos ministeris Lietuvoj p. Seljamas įteikė Lietuvos Respublikos Prezidentui Estijos valstybės galvos jam padovanotą „Laisvės Kryžiaus“ ordiną.

— **Vyriausybės darbai.** *Apdraus gyvulius.* Valstybinio apdraudimo įstaiga paruošė įstatymo projektą įvairiems gyvuliams nuo dvėsimo apdrausti. Kai tik projektas bus vyriausybės patvirtintas, tuojau draudimas prasidės.

— *Kelia žemės ūkį.* Žemės ūkio organizacijos ir apskričių agronomai privatiuose ūkiuose ruošia bandymo laukelius, iš kurių mūsų ūkininkai pasisemtų daugiau žinių, reikalingų žemės ūki. Už praėjusių metų geriau nusisekusius bandymus Žemės ūkio Ministerija paskyrė dovanų.

— *Karpius augins.* Žemės ūkio Ministerija nutarė iš vieno Zarasų apskr. dvaro įtaisyti pavyzdinę žemės ir karpinių auginimo ūkį, iš kurio mūsų ūkininkai galėtų pasimokyti savo žemės ūkį kelti ir žuvis auginti.

— *Miško reikalauja iš Sovietų.* Žemės ūkio ministeriui pasiūlius, Ministerių Kabinetas siunčia į Sovietų Rusiją delegaciją tartis dėl 100.000 ha miško išgavimo, kurį 1920 m. per Lietuvos ir Sovietų Rusijos derybas rusai pasižadėjo leisti Lietuvai išsikirsti.

— *Prasikaltęs ir Anglijoje nepasislėps.* Ministerių Kabinetas pasirašė Anglijos ir Lietuvos sutartį viena kitai pabėgusius nusikaltėlius išduoti. Tokiu būdu nusikaltusį Lietuvoj ir pabėgusį į Angliją asmenį iš ten grąžins ir išduos Lietuvos policijai, o Lietuvos vyriausybė panašiai pasielgs su Anglijos nusikaltėliu.

— *Derybos su Vokietija.* Pastaromis dienomis pasibaigė eilinė geležinkelių konferencija tarp Lietuvos ir Vokietijos kai kuriems tiesioginio susisiekiimo klausimams išspręsti. Svarbiausias konferencijos uždavinys buvo pakeisti ir papildyti seniau padarytas tuo reikalu sutartis.

— **Okupuotoji Lietuva.** *Neleidžia steigti lietuvių mokyklų.* Suvalkų apskr. lietuviai prašė lenkų vy-

riausybės, kad ji leistų įsteigti apskričių kelias lietuvių mokyklas, bet lenkai neleido. Jie pasakė, kad, girdž užteks lietuviams ir lenkiškų mokyklų. Seinų lietuvių prieglaudos vaikai varu verčiami mokytis lenkų mokyklose.

— *Meluoja — ir nerausta.* Neseniai lenkai paskelbė, kad dabar Vilniuj esą 180.000 gyventojų kada kitos žinios, net pačių lenkų išleisti kalendoriai, rodo, kad tėra tik 128.000 gyv. Be to, iš rimtesnių žinių matyti, kad Vilniaus gyventojų skaičius, lenkams valdant, ne didėja, bet mažėja, pav. nuo 1923 m. sumažėjo 2.300 žm. Lenkai meluoja — ir nerausta.

— **Įvairios žinios.** *Nauji 1000 litų banknotai.* Šiomis dienomis Lietuvos bankas išleidžia naujus banknotus po 1000 litų. Vienoj pusėj banknotų bus Vytauto paveikslas, o kitoj taip pat Vytautas, sėdinti mergaitė su įvairiais žemės ūkio padargais ir jaunikaitis su kanklėmis.

— *Šmeižta ir plėšia.* Keletą dienų atgal užsienio spaudoj pasklido žinia iš Varšuvos, kad prie demarkacijos linijos ties Podgajais įvykęs rimtas susirėmimas tarp lietuvių ir lenkų. Susirėmimas esąs įvykęs perėjus Lietuvos reguliarės kariuomenės kuopai (mūsų pabr.) demarkacijos liniją.

Tai eilinis lenkų šmeižtas, paleistas prieš Lietuvą provokacijos tikslais.

Iš tikrųjų štai kas buvo: vasario mėn. 17 d. lenkų ginkluota policija iš Podgajaus (dešiniajame Neries krante), apie 2 km. į pietus nuo Kernavos miestelio, perėjo demarkacijos liniją mūsų pusėn ir pradėjo kirsti mišką. Mūsų policija apsupo juos ir privertė atitraukti. Ginkluoto susirėmimo nebuvo.

Š. m. vasario mėn. 22 d. 22 val. lenkų pasienio policija ginkluota šautuvais, granatomis ir kulkosvaidžiais, skaičiuje arti 200 žmonių, pradėjo šaudyti, puolė ir užėmė kalbamąjį mišką ties Klišeblotos kaimo. Laikė pasipriešinimo mūsų 8 policininkai pateko nelaisvėn ir 1 dingo be žinios.

Užėmę mišką lenkai apsikasė. Susirėmime dalyvavo ir rautoji policija.

Kariai, branginkime sveikatą!

Š. m. gan ilgą vasaros laiką teko man gyventi vienoji provincijos ligoninių. Užtat turėjau progos arčiau pažinti ligoninės užlaikymą, tvarką, gydymą ir pačių ligonių reikalus. Pirmuoju klausimu daug — kas galima parašyti, bet tą atidedu tolimesniam laikui. Šiuo tarpu apie ligonius.

Žmogus yra sveikas, kai jis jaučiasi linksmas, tvirtas ir joki kūno dalis nesukelia pasipriešinimo. Jei kam labiau, leiskim, dešinia koja arba šonas spiriasi, nenori sutartinai veikti, tai reiškia, kad sakomoji kūno dalis sirguliuoja. Patėmijau, kad lie ligoniai, kurie savo liga per daug rūpinasi, nepasitiki gydytoju

— sunkiau gydomi. Nereik suprast, kad į ligą visai nereikia kreipti dėmesio ir nesigydyt — ne. Gydytis reikia, bet dėl kiekvieno menkniekio nereik erzintis. Kiekviena liga erzindama mūsų dirksnius — silpnina žmogaus kūną. Ypatingai sunkiai gydomos pas mus, man atrodė, plaučių ir kaulų ligos. Stengiausi ieškoti tų ligų priežastis. Panašių ligonių buvo gan daug. Progai pasitaikius, tai vieno, tai kito klausinėjau dėl kurios priežasties jis susirgo. Pasirodė: vieni kariai laukuos ir fronte sveikatą praradę, kiti vėl stovėdami sargyboje dėl neatsargumo ar kuriuo kitu būdu susižeidę kojas, rankas. Buvo ir tokių, kurie ligos prie-

žastį aiškino kitaip, sakysim, bežaidžiant futbolu įspirta kojon: sutrenktas ir užgautas kaulas — vėl kaulo tuberkuliozas, o tokia liga — ubagystė. Vyras kaip ažuolas, o be kriukių žingsnio nepaeina. Kitas vėl pats pradėjęs ausi gydyti. „Macnius“ vaistus bevartodamas visą kūną užnuodijo. Mat savo laiku vyras nenorėjo kreiptis prie gydytojo, o kuomet pakliuvo ligoninėn tai jau desėtkas įvairiausių ligų atsirado, iki vienuoliktoji — mirtis — pribalgė nabaga.

Trečias skundėsi, kad žaizdamas futbolu labai sušilęs, o šalto vandens pusvėdrį išmetęs ir atvėsęs — baisų bronchitą (kvėpavimo takų ligą) įgijo. Dar vienas skundėsi, kad mušdamas futbolą, smarkiai suvargęs, įsilęs, kareivinėje prigulė pasilsėti. Kadangi langai buvo atdari, tai skersvėjo pagautas turėjo progos plaučių uždegimo paragauti. Gydėsi ligoninėje. Galų gale džiova prisidėjo. Kad ir stropiai antri metai gydomas, tik šią vasarą vyras šiek tiek pasitaisė.

Kitų jau ir nebepamenu, bet dauguma panašias sunkias ligas gauna dėl neatsargumo, įsikarščiauvę futbolo rungtynėse ar šiaip patys sau „ligą“ padaro, norėdami gydytoją „pralenkti“. Sužeistieji kare, nustoję sveikatos tarnybos pareigas eidami tie, žinoma, gaus pašalpos arba valdžios bus priimti į invalidų namus, bet tie, kurie patys save sužaloja arba dėl įvairiausių neatsargumu, ligas įgyja, kas juos šelpis? Ubagai visam gyvenimui. Saugok užtat savo sveikatą, brangink, kary, ją ir atmink, jog praradęs jos negražinsi.

Būtų pageidaujama, kad mūsų sanitarijos karininkai p. p. gydytojai, savo patyrimais iš ligoninių ir ambulatorijų praktikos per spaudą su kariais pasidalintų ir suteiktų paaiškinimų, kaip, sakysime, nuo peršalimo apsidrausti, kaip žaisti, kad bronchitų plaučių uždegimų negautų ir t. t., žodžiu mūsų jaunuolius pamokinti kaip sveikatą saugoti.

M. V. Ž.

Kas yra savarankiškumas ir iniciatyva?

(Žiūr. „Kario“ 8 Nr.).

Štai, leiskime, mes su tamsta dalyvaujame kautynėse. Iš visų pusių gaudžia artilerija, traška šautuvai, tvaksi kulkosvaidžiai, žodžiu, tikras pragaras. Mes gulime suvirte apkasėlyje ir laukiame priešų puolant. Bet štai apstoja gaudusi artilerija, aptyla kulkosvaidžiai, priešas eina atakon. Matome, kai virsta vienas po kito nukauti mūsų kaimynai kulkosvaidininkai, kai mūsų užtarėjas — kulkosvaidis liekasi vienai vienas, kai jis nutyla... Kas daryti? O daryti būtinai reikia. Čia tai ir privalome savo iniciatyvą parodyti. Turime tučtuoliau šokti prie kulkosvaidžio, nustatyti taktiką ir mušti priešą. Čia kad ir neturėdami įsakymo, neprivalome jo laukti, bet priešingai, turime tučtuojaus veikti. Panašiai pasielgdami, mes nė kiek nenusižengiam drausmei, nes čia nebus mūsų saualės žygis, bet drausmingas pasielgimas, reikalingas statomui tikslui pasiekti būtent, apgalvoti priešą. Štai dar vienas pavyzdys iš didžiojo karo laikų, kuris padės mums geriau iniciatyvos prasmę suprasti.

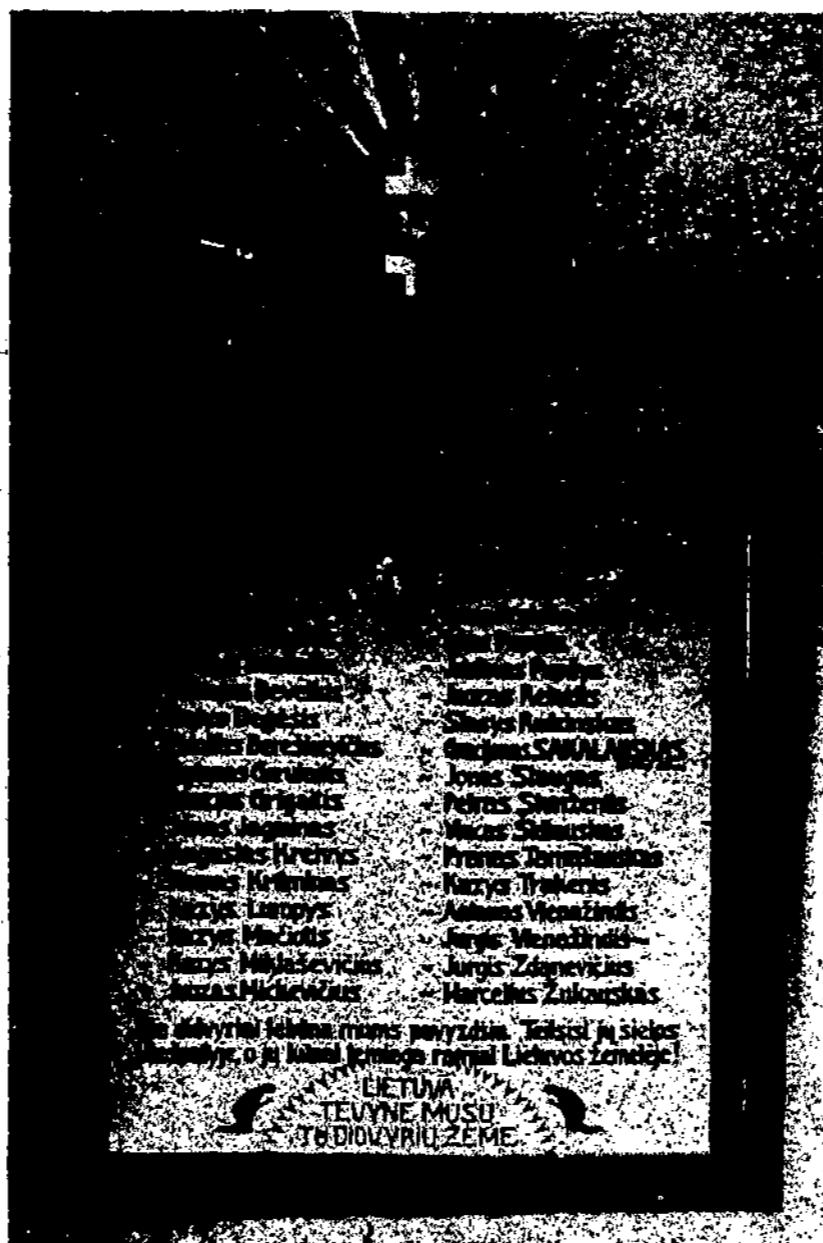
Tai buvo 1916 m. kautynėse ties Verdenu (prancūzų tvirtovė). Vokiečiai, sutikę griežtą prancūzų pasipriešinimą, nieku būdu negalėjo tvirtovės nugalėti. Ypač jiems nesisekė fortą „Va“ apgulti, o jis jiems akių suverti neleido, tiek rūpėjo nabagams. Ji pačiupus, mat, nesunku būtų buvę ir pačią tvirtovę sutrupinti. Užtat prancūzai, nujausdami fortą „Va“ praradimo pasekmes gynėsi kaip liūtai. Veltui nūrėsi iš kailio vokiečiai: kiek kartų puolė fortą — visos pastangos vėjais nueidavo. Prancūzai visus puolimus sėkmingai atremdavo.

Tik štai vienu tarpu kautynėms dėl fortą apirimus įvyksta neregėtas dalykas. Tas fortas, dėl kurio tiek buvo palieta kraujo, kuris tiek daug vokiečių atakų atrėmė vieno vyro sumanymo dėka be šūvio tenka vokiečiams. Kaip gi tas atsitinka? Ogi paprastai. Fortą „Va“ nugalėjo puskarininkio iniciatyva.

Mat, nakčia, vokiečių buvo pasiūsta žvalgyba fortui apžiūrėti. Žvalgų būreliui vadovauja puskarininkis, kuris sėkmingai prišliaužęs prie forto vartų mato šokią vaizdą. Forto vartai atdaryti, o už jų sukūrę ugnelę pora prancūzų kavą verda. Puskarininkio vadovaujami žvalgai, ilgai negalvodami įsiveržę į fortą patyčiu nuginkluoja prancūzus, o įsitikinę, jog forte nieko nesama, šoka į apkasus ir laukia prancūzų ateinant. Tuo tarpu siunčia skubų pranešimą savo vadui, pažymėdami, jog forte nieko nesama ir prašydami pagalbos. Tuo tarpu pasirodo ir prancūzai. Juos drąsiai sutinka neskaitylingas vokiečių būrelis šūviais. Nustebę, tartum perkūno trenkt, prancūzai, niekad nesitikėję panašiu dalyku išvysti nežino nei ką galvoti, nei ką daryti. Jie neišdrįsta eiti į fortą. Tuo tarpu į fortą susikrausto vokiečių batalionas, kuris kiek vėliau pamėginus prancūzams pulti fortą, sėkmingai juos atremia. Kas gi čia įvyko, kad prancūzai kautynėse nedalyvavę pralaimėjo fortą?

Pasirodo, jog metu, kai vokiečių žvalgyba pasiekė forto vartus prancūzų įgula buvo tik ką iš forto išvykusi, užleisdama vietą atvokusiai pamainai kuri turėjo fortą ginti. Sumanus puskarininkis, pamatęs atdarus vartus, šoka fortan, užima poziciją, o kiek vėliau pasirodžius prancūzus sutinka šautuvais. Pabėgę prancūzai neišdrįsta forto pulti. O tuo tarpu susikrausto į fortą atvykę vokiečiai ir fortas lieka jų rankose. Štai ką padarė puskarininkio iniciatyva.

Tai pavyzdys, kuriame matome iniciatyvą ne kaip įsakymo pasekmę, kuomet, įsakysime, dėl susidėjusių apydstovų taip kaip įsakymas skambėjo viršininko lūpose išpildyti jo negalime, betgi pasielgdami kitokiu būdu įsakymu užbrėžtą tikslą vis tik pasiekiamo. Čia turime iniciatyvą, kuri stačiai yra kario sąmonės ir tikslaus savo paskirties supratimo pasekmė. Juk kiekvienas iš mus — privalo nuolat galvoti ne tik tai kad įsa-

Lenta žuvusiems dėl Lietuvos nepriklausomybės 7. pėst. Ž. K. Butegeidžio pulko kariam atminti. Ši lenta padaryta iš storos faneros, baltai nudažyta ir įdėta į juodus ažuolinius rėmus. Forma pritaikyta salės stiliui ir pakabinta 7. pėst. pulko kareivių klube. Apie jos pašventinimą pasiskaitykite 8. m. „Kario“ 6 Nr. Kariuomenės gyvenime „Iškilmingas pašventinimas paminklinės lentos Klaipėdos įguloj“.

kymą išpildyti, bet ir apie tai, ką mes galime daugiau, negu įsakymo išpildymas reikalauja tėvynės labui padarviti. Šia prasme ir matome vokiečių puskarininkį pasielgus.

Tačiau ryždamasi iniciatyvos keliu žengti, ypač ta prasme, apie kuria mes tik ką kalbėjome, karys privalo būti atsargus. Jis turi nuolat atminti, jog griebdamasi iniciatyvos, kad ir savo atsakomybe, gali ne tikta savo daliai naudoti nesuteikti, bet dargi jai pakenkti. Iniciatyva negali būti pakenčiama ir tuomet, kai ji virsta savavaliavimu. Toki „iniciatyva“ yra priešinga drausmei ir dėl to kenksminga. Karo lauke reikia nuolat atminti, kad yra vadas ir jo įsakymas visiems vadovauja. Užtat, jeigu jau tenka iniciatyvos

griebtis, tai reikia nepamiršti, kad ji nieku būdu neprivalo nusprūsti nuo įsakymų užbrėžto elgimosi kelio, negali būti suprantama taip, kad sumaniau štai pakeliui tokį tai dalyką atlikti ir padariau, o tuo tarpu įsakymo vykinima sutrukdžiau. Iniciatyva tai įsakymo pratęsimas, perkėlimas veikimo toliau, negu įsakymas rodo, bet ne kitaip kaip, o tik pastaruoju užbrėžta kriptim. Iniciatyvos todėl galime griebtis ne tikta tuomet, kai įsakymo nesame gavę, o turime veikti, to apystata reikalauja, bet ir tada, kai norime daugiau padaryti, negu buvo liepta. Tačiau turime nuolat atminti, jog kiekvienas panašus žygis reikalauja atsargumo ir rimto svarstymo.

J. Raseiniškis.

V y r a i !

Mūsų valstybė įgijo laisvę ir nepriklausomybę. Bet iki ji liko laisva turėjo daug vargų pakelti. Daug jaunuolių karžygių žuvo dėl Lietuvos nepriklausomybės. O kiek vargų, kiek ašarų mato mūsų tėvynė.

Tik reikia atminti tos kovos, kurios buvo 1918-1920 met., kai Lietuvos narsuolių maža saujelė turėjo atspirti keleriopai stipresniam priešui. Kas gi stumė tuos jaunuolius į kovą, kas jiems vadovavo? Ogi karšta tėvynės meilė. Ji viską nugali, ji galingesnė ir už priešų patrankų žiotis.

Visa tai atmindami privalome save auklėti tėvynės meilėje. Turime gilinti įgytas karo žinias, kad atėjus valandai, kada turėsime kvotimą karo lauke laikyti, būtume tikri Lietuvos gynėjai. Privalome dėl to su atidžia rūštimi prie to kvotimo ir visokiais būdais stenkimės papildyti savo žinias, kad kiekvienu atveju, kai reikės atitinkamai pasirodyti kautynių lauke galėtume nesvyrudami pasakyti, taip ar ne!

Atsiminkime vyrai, kad mūsų kareiviavimo laikas yra trumpas, žinių privalom įgyti begale. Jas mums patiekia mūsų vadai. Bet to negana, kad jie mus mo-

kina. Dalykui gerai suprasti ir išmokti reikia ir mums patiems nesigailėti pastangų. Reikia stengtis visomis išgalėmis, kad tų žinių įgytume kuo daugiausia. O jų įgysime tik tada, kai to norėsime, kai subursime kūną ir dvasią į vieną norą.

Daugumas iš mūsų ateina į kariuomenę nemokėdami nei skaityti, nei rašyti. O kariuomenėje tarnaujant, tuo atveju pasitaiko geriausia proga tą spragą užkišti, išmokti rašto. Nereikia pykti vyrai, kai viršininkai baudžia mus už tai, kad blogai mokinamės. Jie tai daro ne dėl savo prasimanymo, bet norėdami mums padėti šviesesniais likti, kai mes nesuprantame mokslo naudoti. Juk kai mokėsime skaityti ir rašyti, patys sakysim, kad blogai darėm tinginiaudami, nenaudodami retos progos prasilavinti.

Dėl to privalom nė vienos minutės nepraleisti bergždžiai, kiekvieną sekundę laisvi nuo pamokų turime taip paversti, kad sužinotume, ką nors naudingo, įdomaus. Juk mes visais atvejais esame gerokai atsilikę. Mes beveik nepažįstame savo tautos praeities. O ar negalim jos sužinoti? Tik reikia noro. Juk mūsų va-

Lenkų žiaurumo auka.

Želigovskininkams veržiantis Lietuvon, mūsų ne-skaitlinga kariuomenė buvo kilnojama iš vienos vietos kiton. Užgrobus lenkams Vilnių ji buvo perkelta rytuosna. Pietų frontas liko skystas. Merkinės — Valkininkų bare buvo vos keliolika kareivių. Frontą saugojo šauliai ir partizanai. Pastarieji daugumoje buvo vietiniai gyventojai, seni ir jauni: moterys ir tai padėdavo gintis nuo užpuolikų. Visi stojo į žūtutiną kovą prieš engėjus.

Jokiuose buvo šaulių fronto štabas, skrajojamas partizanų būrys ir pusantro šimto su viršum gerai ginkluotų šaulių. Visi jie smarkiai kovėsi, naikino priešų susisiekimo įmones, neleido jiems pereiti Merkį ir užpuldinėjo jų stovyklas. Perėkiojo jie grobuonis visokiais būdais. Kiekvienas miškelis, kiekvienas krūmelis stropiai buvo saugojamas. Priešas niekur negalėjo pasislėpti.

Vieną vakarą iš Oriškės ir Giraitės šaulių štabas gavo žinių, kad lenkai pulsia J. ir kitus kaimus, kuriuose esą partizanų. Ta žinia ne vieno nenustebino, tik vienus paragino priešą tinkamai pasitikti, o kitus juos palydėti.

Tą pačią naktį partizanų skrajojamas būrys nuvyko už Merkio užfrontėn, o kiti laukė priešų ateinant. Užgrobtų kaimų gyventojai teikė mūsų partizanams reikiamų žinių apie priešų ūpą, jėgas ir kiekvieną, nors mažiausią jų žygį.

Auštant lenkų Vilniaus pulko antras batalionas puolė Paakmenės kaimą. Norėjo pereiti Merkio upės tiltą, bet žygis nenusisėkė. Šaulių ir partizanų ugnis privertė lenkus pasitraukti. Didžiausią smūgį jiems sudarė Šemetos skrajojamas būrys. Jis puolė lenkus iš užpakalio ir daug jų paguldęs vietoje, o taip pat apie porą desėtkų nelaisvėn pagrobęs, likusius privertė bėgti.

Priešas ne tik neįvykdė savo sumanymų, bet priverstas buvo palikti nesenai užimtus kaimus: Oriškės, Giraitės ir Matuzos.

Kautynėse partizanai sučiupo tris kulkosvaidžius, penkias dešimtyes šautuvų ir arti penkių tūkstančių šovinių. Be to, daugybę kastuvėlių ir kitų smulkėsių daiktų.

Lenkams pasitraukus Varėnos stotin, kitiems net Barteliuosna, pradėjo veikti jų šnipai. Žmonių pranešimu ir vėliau patikrintomis žiniomis, jų buvo paleista Valkininkų — Merkinės bare net šeši.

Kartą stovint J. Ošerai ant Paakmenės tilto sargyboi, vienas pilietis su Lietuvos generalio štabo asmens liudymu norėjo pereiti tiltą, bet kadangi liudyme buvo neaiškumų tai jį sargybinis sulaukė.

Liudymas buvo spausdintas mašinėle, bet raidės „š ir č“ buvo ženklintos plunksna. Anspaudos vytis buvo labai aiški ir pati liudymo redakcija, kaip tai: „Liudymas turi gala 30 diena spalio“ atskleidė lenkų

dai mielu noru mūsų pageidavimą pasistengs išpildyti. Jie gi visą laiką galvas suka, kaip čia kuo daugiausia žinių mums suteikus. O tos žinios mums tai ta pati duona. Kas gi būtų per kariškis, kuris savo tautos istorijos nežinotų, svarbiausių tautos vadų ir svarbiausių praeities įvykių nepažintų?

Taigi į darbą, petys gi į petį, na vyrai kas gali, sustoje į darbą už mylimą šalį.. Lietuvą mūsų! Gražinsime Vilnių ir nieko nebosim.

Lisauskas.

Nelškraustysim.

Du kareivių, žiūrėdami į priešininko apkasus, kalbasi: „Na, mes iš tų apkasų visvien priešo neiškraustysim... Matai kokios vėlių tvoros, kiek kliūčių!.. Ne bandyti nebandyk eiti“...

— *Žinoma, nieko nepešim, sako antras, ką čia ir bekalbėti...*

— *O jeigu įsakys iškraustyti, ką tada darysim?..*

— *Na, jei įsakys, tai ir iškraustysim!..*

Ir tikrai, kai įsakė, tai ir iškraustė...

Susirūpinimas dėl žuvusiųjų pasauliniame kare.

Kiekvienam žmogui yra gaila tų milžiniškų aukų, kurių pareikalavo 1914-1918 metų pasaulinis karas. Kariavusios valstybės stato didelius ir mažus savo žuvusiems priminti paminklus.

Daugiausia po šio karo įsivyravo paprotis įrengti „Nežinomojo kareivio“ kapą. Paprastai taip daroma: kur yra žuvę daug kareivių ir be jokių parašų palaidoti, iškasa vieno kareivio kaulus ir jį nuvežę į sostinę iškilmingai iš naujo palaidoja. Taip daroma Prancūzijoje, Lenkijoje, Italijoje ir kit.

Mūsų kaimynai, būtent latviai, turi įrengę gražius brolių kapus; Estijoje taip pat prie to einama, be to, visose kautynių žymiose vietose stato paminklus. Kiekviena valstybė savo žuvusius kovotojus kuo nors pagerbia.

Dabar, kai kurie žuvusiųjų gerbėjai yra sumanę statyti tokius paminklus, kurie turėtų žuvusiųjų pagerbimo reikšmės ne vienai valstybei, bet visoms, kurios tik dalyvavo pasauliniame kare.

Šiais metais atvyko iš Amerikos į Tautų Sąjungą vienas inžinierius su projektu pastatyti didelį paminklą Šveicarijoje. Paminklas toks turi būti didelis, kad ant jo tilptų žuvusiųjų pavardės. Šiam amerikiečio sumanymui didžiųjų valstybių atstovai pritaria ir galimas dalykas, kad Tautų Sąjunga rimtai svarstysianti šio inžinierio projektą.

sumanymus. Šie neaiškumai paragino Ošerą „lietuvišką žvalgą“, kaip jis patsai sakėsi, sulaukyti ir perduoti sargybos viršininkui.

Padarius pas jį kratą buvo rasta mažas žemėlapis su pabrauktais kaimais, brauningas ir dvarponiui, Bukaučiškių Vasilkovskiui, laiškas, sulig kurio vėliau buvo susekta žymi lenkų organizacija.

Tardomas jis prisipažino tą liudymą gavęs Gardine, trečios lenkų armijos štabe, ir vykstaš Bobriškių — Salovartės rajoną rinkti žinių. Laišką ir nurodymus gavęs Varėnos stotyje, Gardino pulko štabe. Daug jis suteikė svarbių žinių, kurios vėliau buvo sunaudotos mūsų labui.

Šauliai šnipą ištarde, nuvarė Alytun, Antran Šaulių lauko Štaban, o skrajojamas partizanų būrys tą pačią dieną nuvykęs Bukaučiškin areštavo Vasilkovskį ir atidavė jį 4-to žvalgų punkto viršininkui.

Trečią dieną po kautynių ties Paakmenės Sarkiškių kaimo gyventojai rado miške už kojų pakartą vieną skrajojamo būrio partizaną P. Ulčiką. Jo akys buvo išluptos ir ant tos pačios šakos pakabintos; ausys, nosis, liežuvis ir lyties dalys nupiaustytos ir sudėtos į paties kišenių, kojų ir rankų pirštų nagai išrauti iki kaulų ir išmėtyti žemėje. Lavonas buvo daugiau panašus į sukrekėjusių kraują stulpą, negu į žmogų. Pažino jį tik iš drabužių. Jeigu ne pastarieji negalima būtų buvę sužinoti kieno tai buvo auka. Nieks ne-

Italai šią idėją, t. y. gerbti visų valstybių žuvusius, yra jau gyvenime įvedę.

Vienas Koveretos miestelio kunigas Don Antonio Rosaro sumanė padirbti didelį varpą kuris galėtų pritariams skambinti žuvusiems pagerbti.

Jam greitai pasisekė surinkti aukų ir dalyvaujant Italijos karaliui ir jo įpėdiniui pirmą kartą tuo varpu suskambino.

Šis varpas yra didesnis už visus kitus Italijos varpus ir didumu — jis pasauly ketvirtas (didžiausias pasauly varpas Maskvoj).

Varpe įrašyti lotynų kalba paminėjimo žodžiai žuvusiems. Pats varpas iškeltas aukščiausioje Italijos vietoje (Tirole) prie Roveretos miestelio. Varpas pavadintas — „Taikos varpas“.

Italų vyriausybė įsakė, kad sausio mėn. 9. dieną varpu skambinant paminėti turkų žuvusius, kovo mėn. 22. d. rusų žuvusius, balandžio mėn. 9. dieną amerikiečių, birželio mėn. 15. d. čekoslovakų, o toliau skambins — juodkalniečiams, vokiečiams, austrams, prancūzams, belgams, anglams, italams, japonams, bulgarams, rumunams, serbams ir t. t. Lietuvių vardo pastarųjų tautų sąrašė nerandame nors lietuviai taip pat yra daug savo sūnų svetimoms valstybėms atidavę be to, palaikę vakarų Europą nuo komunistų ir t. t.

galėjęs būt dasiprotėti, kad čia „kultūrinis“ lenkų kariuomenės darbas. Taip pasielgė lenkų „ponai“ su mūsų belaisviu.

Šauliai ir partizanai sužinoję apie rastą lavoną greit nuvyko „mėsinėjimo“ vieton, nugabeno jį Matuizosna ir kaimo kapuose iškilmingai palaidojo.

Ulčiką laidojant dalyvavo virš šimto ginkluotų partizanų, šaulių ir arti šimto apylinkės gyventojų. Ant jojo kapo buvo pasakyta daug karštų kalbų; pasmerkti lenkų žiaurumai ir pasižadėta geriau mirti, negu pasiduoti plėšikams ir žmogžudžiams. Jojo kryžiuoj buvo išpiauti žodžiai: „Čia ilsisi lenkų žiaurumo auka“.

Palaidojo Ulčiką partizanai ir šauliai rankų nenuleido. Nenusiminė jie, bet dar smarkiau pradėjo veikti, norėdami lenkams atlyginti už žvėrišką draugo nužudymą.

Tas baisusis lenkų darbas dar labiau juos suerzino. Kiekvienas partizanas ryžosi gulti kautynių lauke, bet priešui nepasiduoti.

Lenkų žvėriškas darbas atliktas Matuizų miškelyje ilgai bus žmonių minimas.

Ilgai Varėnos apylinkės gyventojai garbins Ulčiką ir puoš jojo kapą.

M. Adas.

Tik ta kariuomenė yra sumušta, kuri pati save laiko nugalėta.

A. Majus.

Šiaip varpas skambins kiekvieną vakarą, primindamas visų tautų žuvusius.

Tuo būdu, kai kurios tautos yra susirūpinusios ne tik savo krašto žuvusiais, bet ir viso pasaulio.

A. D.

Kariuomenės gyvenimas.

Čekoslovakija apdovanojo mūsų karininkus. Vasario m. 16 d. Čekoslovakija apdovanojo savo karo krūžiaus „Valečny kryž“ ordinu Lietuvos karo atašė Čekoslovakijoje pulk. lt. Giedraitį ir vasario m. 21 d. gen. Žukauską, gen. lt. Ladygą ir žuvusį dėl Lietuvos nepriklausomybės pirmą karininką a. a. Antaną Juozapavičių.

Kaip gediminiečiai „Lašinskį“ palydėjo. Vasario 12 ir 13 dieną 1. pėst. pulko karių scenos mėgėjų kuopelė švietimo komisijos vardu suvaidino: 1) „Verpėja po kryžiumi“ 3 jų veiksmų gyvenimo pasaką, Grigonio versta ir 2) Lietuvio „Važiuojam“ vieno veiksmo juokų maišas. Pirmą dieną vaidinta išimtinai pulko kariams, o antrą dieną buvo viešas vakaras. Žmonių neperdaugiausia atsilanke ir tai ne tiek vaidinimo pažiūrėti, kiek pašokti. Gal dėl to, kad tą vakarą keliose vietose buvo pasilinksminimų. Bendrai reikia pastebėti, kad ukmergiečiai nelabai palankūs teatrui. Po vaidinimo buvo šokiai, žaidimai, paštas. Griežė pulko orkestras. K. Š.

Tik ištizėliai bijo kariuomenės stoti. Iš lauko mūsų karo policijos mokyklos kareivinės atrodo nelinksmios, bet viduje visai kita išvaizda turi. Visų pirma metasi akysna daugybė tautinių vėliavėlių, kurios žavi kiekvieną žiūrovą. Be to, esama ir kitų pagražinimų. Kareivinių tvarka yra labai gera. Kareivinėje įrengta gimnastikai: 2 lygiagretės, 2 turnikai, kopėčios ir kumelė šokinėjimams. Kareiviai labai mėgsta pasimiklinti, laisvu laiku kiekvienas bėga prie įrankių vartytis. Nenorėdami vieni kitiems pasiduoti, kartais net mundirius pasideda... Į užsiėmimus vadai kreipia daug dėmesio. Visi jie kiekvieną rytą, nevēliau šešių valandų ateina į mokyklą ir suskirstę žmones būriais, pradeda pamokas. Man teko girdėti kalbant mokyklos kareivius, kad kai pastojau, girdi, į kariuomenę, tai nė vardo pasirašyti nemokėjau, o dabar kiek patarnavęs jau ir laišką išmokau mamytei parašyti. Žodžiu, kariuomenė yra mūsų mokykla. Tik ištizėliai baidosi kareivį pamatę.

Viršila Kazlauskas.

Kaip kešutiečiai nepriklausomybės šventę minėjo. Vasario m. 16 d. 8 val. 45 min. 5. pėst. pulkas, išsirikiavęs kareivinių aikštėje, orkestro lydimas, sargybų uniformoje nužygiavo bažnyčion. Sugrižus iš bažnyčios į aikštę, pulko vadas trumpai paaiškino Nepriklausomybės dienos reikšmę kiekvienam lietuviui, ypač mums kariams, paminėjęs mūsų savanorius, jų nuopelnus tėvynei, pabrėžė, jog mūsų pareiga — tęsti jų pradėtą darbą, o darbo yra per daug. Vilnius, mūsų sostinė, dar nelaisvėje, tūkstančiai brolių vergauja lenkams, namie irgi nemaža darbo, žodžiu, reikia visiems nesnausti, dirbti. Kai pulko vadas sušuko „Valio už tėvynę“, orkestras sugrojo tautos gimną, šimtais balsų atsiliepė jaunos krūtinės: valio! valio! Eisim, dirbsim gražinsime pavergtąjį Vilnių! — degė kiekvieno akyse... Po to, pulkas atlikęs iškilmės maršą išsiskirstė kareivinėse. Vėliau laisvi nuo tarnybos kariai susirinko pulko karių salėje, kur šviet. k-jos p-kas, pulko kapelionas, pasakojo apie 16 vasario reikšmę. Paskaitai pasibaigus nemokamai pulko kinematografas rodė paveikslus.

Vakare buvo p-ko šviet. k-jos surengtas vaidinimas. „Ponas Dauganoris“. Po vaidinimo šokta ir žaista. Upas pas visus buvo pakilęs.

Lieka tikrai palinkėti kad panašių vaidinimų daugiau būtų, o padėjusiems scenoje tarti širdingiausia ačiu.

P-kas.

„Lašinskį“ lydėdami ir artileristai nesnaudė. 4-to artilerijos pulko švietimo komisija vasario m. 16 d. suruošė viešą vakarą. Suvaidinta vieno veiksmo komedija „Nutrūko“. Be to, dalyvavo stygų orkestras ir dainininkų sudainuota keleta dainelių. Vaidinimai, stygų orkestras ir dainos atliktos pakenčiamai, nors viskas buvo ruošta greitai ir nebuvo laiko tinkamai orkestrui pri-iruošti. Žmonių atsilankė kad ir nedaug, bet vaidinimui pasibaigus gražiai pasilinksminata, pašokta ir pažaista; visi skirstėsi geriausio ūpo pagauti. Pageidaujama ateityj dažniau ruošti vakarus, parenkant scenai tinkamų kūrinių ir vaidinimui gerai pasiruošti. Pastačius vieną kitą kartą geresnį dalykėlių pradėtų gausingiau ir žmonės lankytis, o tuo būdu ir nuctolių būtų išvengta. Jėgų yra, tik energijos stinga. Tad nesnauskime, į darbą!.. G-ga-nas.

Kariuomenės Teismas vasario m. 19 d. nutelsė: 3. pėst. D. L. K. Vytauto pulko eil. Bronių Sinkvičių 4 metams sunkių darbų kalėjimo už plėšimą jam pavesto saugoti valstybės turto ir buvusį 11. pėst. Vilniaus pulko eil. Joną Sanvaitį 1 metams 6 mėnesiams grasos (sunkaus) kalėjimo už pabėgimą iš kariuomenės.

Užsieniai.

— **Vasario 16 d. užsieny:** Lietuvos nepriklausomybės paskelbimo dieną šventė ne tik Lietuva, bet ir užsieny gyvenantieji lietuviai. Paskaitomis, vakarais ir kitokiais būdais minėjo tą dieną. Lietuvių suruoštuose pramoguose dalyvavo daug užsienio žymių asmenų, kurie sveikino Lietuvą ir linkėjo jai stiprėti ir atgauti Vilnių. Mums gretimų valstybių spauda taip pat prielankiai paminėjo tą dieną.

— **Amerikos lietuviai reikalauja Vilniaus Lietuvai.** Užsieny įvykusiame dideliame lietuvių susirinkime, kuriame dalyvavo arti 2000 žmonių, amerikiečiai pareiškė protestą prieš lenkus dėl Vilniaus pagrobimo ir reikalavo gražinti Vilnių Lietuvai. Per susirinkimą surinkta 480 dol. Vilniui vaduoti.

— **Lenkai ir vokiečius smaugia.** Aukštojoj Silezijoje lenkai suėmė daug vokiečių tautininkų, kuriuos kaltina, kad jie šnipinėja Vokietijos naudai ir norėję A. Silezija atskirti nuo Lenkijos.

— **Pūgos užpustė 14 traukinių.** Visoj Gudijoje siaučia nepaprastos pūgos, kurių ten nebuvo jau arti 40 metų. Traukiniai iš Maskvos į Minską ateina 12 valandų pasivėluodami. Netoli Maskvos užpustė 14 traukinių. Minske nebegali važinėti autobusai ir traukinėlis siauruoju gelžkelio. Miesto dalis sėdi tamsoj, nes pūgos sutraukė elektros laidus.

— **Latvus iš ledų išgelbėjo.** Jau buvome rašę, kad Baltijos jūros Suomijų įlankoj ledai buvo apsupę 25 laivus, kuriuos gelbėjo karo laivai ir ledų laužytojai. Dabar praneša, kad visus laivus jau išgelbėjo. Laivams teko plaukti pro ledus arti 280 jūros mylių (arti puspenkto šimto kilometrų).

— **Ir Berlynui riestai.** Dabar Berlyne yra arti 233.000 bedarbių. Visur ne pyragai.

— **Austrija su Vokietija nori susituokti.** Lenkai praneša, kad buvusiam Austrijos ministeriui pirmininkui Seipeliui pavesta pasirašyti slapta sutartis su vokiečiais dėl Austrijos prijungimo prie Vokietijos.

— „Burnelę“ 75 šūviais pasveikino. Vienas Anglijos laivas slapta atvežė į Amerikos uostą daug svaiginančių gėrimų, kuriuos Amerikoj neleidžia pardavinėti ir labai persekioja. Uosto sargyba pastebėjus, kad laive veža degtinę, nenorėjo įsileisti ir per kautynes paleido į laivą 75 patrankų šūvius. Ir laivą gerokai apskaldė ir „burnelei“ nemažiau kliuvo.

— **Zemė slenka.** Amerikoj, San Gulho apylinkėse, slenka kalnas. Pakely išrovė daug medžių, sugriovė bažnyčią ir daug trobesių, kur tuo metu miegojo žmonės. Žuvo daugiau 100 žmonių.

— **Ir prancūzai traukinių nesuvaldo.** Vasario 17 d. ties Dhambery pimas keleivių traukinys susidūrė su sustojusiu prekių traukiniu. Arti 40 keleivių užmušta.

— **Vėl skris į šiaurės ašigalį.** Kovo m. žada orlaiviais lėkti į šiaurės ašigalį australietis kpt. Wilkins ir norvegietis kpt. Amundsen. Abu jau yra lėkę į šiaurės ašigalį, bet nieko nepesė turėjo grįžti atgal. Dabar abu būtinai nori pasiekti šiaurės ašigalį ir ruošiasi tarp savęs lenktyniuoti, kuris pirmas pasieks.

Žiemos ašigalį pasiekti, kur yra amžina žiema, speigai ir ledai, ne taip lengva ir jo besiekiant žuvo daug drąsių keliautojų.

Karo kronika.

— **Katės viename maiše plaujasi.** Lenkijoj vis dar nepasibaigė kiverčiai tarp Pilsudskio ir lenkų vyriausybės dėl karo vadovybės pertvarkymo. Pilsudskis nori kuo daugiausia sau teisių iškovoti, būtent, kad generalis karo inspektorius visiškai būtų nepriklausomas nuo krašto apsaugos ministerio, o vyriausybė priešingai nori, kad jis priklausytų. Kadangi Pilsudskis nenusileidžia ir žada atsisakyti nuo derybų su vyriausybe, kuri jo reikalavimams nelabai nori nusileisti, tai reikia manyti, jog Pilsudskiui biznio padaryti nepavyks. Pagaliau pagyvensime — pamatysime, kuo baigsis ši „kačių rietena viename maiše“.

— **Jau nusibodo policija.** Patys lenkų laikraščiai praneša, kad kovo m. vidury lenkai savo pasienio policiją prie Lietuvos demarkacinės linijos ir Latvijos pasieny pakeis kariuomene, vadinama „Korpus Ochrony Pogranicznej“ (Pasienio apsaugos korpusas).

— **Nepriima „vargšės“ prie stalo.** Dabar Tautų Sąjungoj sprendžia, ką priimti į Tautų Sąjungos tarybą. Iki šiol prancūzai siūlė priimti ir Lenkiją, bet pastaruoju laiku, pasikalbėję su anglais, kurie yra griežčiausiai nusistatę Lenkijos tarybon neįsileisti, taip pat atsisakė paremti Lenkiją.

— **Ginklai, kai grybai po lietaus dygsta pasaulyj.** Sovietų vyriausybė užsakė Vokietijoj 30 nardomųjų laivų. Jų karo laivynas pastaruoju laiku turi 45.000 žmonių. Rytų karo laivynas sudarytas iš 2 linijinių laivų, 1 šarvuoto kreiserio, 1 mažo kreiserio, 8 naikintojų, 6 minininkų ir 22 nardomųjų laivų. Sovietams trūksta gerai išlavintų laivyno karininkų.

— **Amerikos Jungt. Valstybių jūrų laivyno komisija** numatė ateinantiems 5 metams paskirti 20 milijonų dolerių 10 hidroplanų, dviem dirižabliam trigubai didesnėm, negu žuvęs „Shenandoah“ (kuris buvęs didžiausias pasauly) ir vienam metaliniui dirižabliui pastatyti.

Vienas tokių dirižablių jau statomas, kuris galės perlėkti per Atlanto vandenyną per dvi dienas. Jis turės 255 metrus ilgumo. Taikos metu galės pervežti 100 keleivių, o karo metu aprūpinti 20 orlaivių visa reikiama karo medžiaga, k. t. bombomis ir kitokiomis priemonėmis. Pastaruoju laiku Amerikos karo laivynas įsigijo naujus laivus karo aeroplanams vežioti.

Šių laivų tam tikrose aeroplanams sustoti aikštelėse galės pataipti kiekvienoj po 30 aeroplanų, kurie galės lengvai nuo šių aikštelių pakilti ir vėl nusileisti.

— **Japonija** 1927 m. numato pastatyti 4 kreiserius, 3 kanonerinius laivus, 20 naikintojų, 5 šarvuočius ir 5 nardomuosius laivus. Jiems pastatyti skiria 325.000.000 jenų (mūsų pinigais arti 1 625.000.000 litų).

— **Sovietams patiko Kopenhagas.** Sovietai pasiūlė Tautų Sąjungai, kad ši susauktų nusiginklavimo konferenciją Kopenhagoj.

— **Sovietai manevruoja.** Kovo m. Rumunijos pasieny įvyks dideli raudonosios kariuomenės manevrai, kuriuose dalyvaus daug raitininkų. Į tuos manevrus Sovietai pasikvietė aukštuosius Kinijos ir Japonijos karo vadus.

— **Nenori pripažinti Sovietų.** Čekoslovakijos vyriausias štabas protestuoja prieš vyriausybės nutarimą pripažinti Sovietus de jure (pilnai pripažinti Sovietų viešpatavimą teisėta valdžia), nes, pasak štabo, toks pripažinimas supainiotų Čekoslovakijos krašto apsaugą.

— **Vokiečiai atsilygins nuskriaustiems amerikiečiams.** Per didįjį karą vokiečiai nuskandino daug amerikiečių karo laivų su prekėmis ir kitokių jiems nuostolių pridirbo. Dabar vokiečiai sutiko nuskriaustiems amerikiečiams atsilyginti iš viso 5.382.000 dol.

— **Susitaikė turkas su prancūzu.** Prancūzija ir Turkija pasirašė sutartį, kurioj abi pusės pasižada gyventi geruoju, t. y. visus įvairius tarpusavio ginčus, liečiančius Turkiją, Siriją ir Prancūziją spręsti taikiu būdu ir palaikyti kitokius draugiškus santykius.

Sporto kronika.

Lietuva.

Įsidrąsinę antrame savaitime nepasidavė. 7. II. kareivinių kieme Klaipėdoj įvyko gan įdomios draugiškos futbolo rungtynės tarp 7. pėst. pulko — Šarūnas ir Klaipėdos Spielvereiningung Lyga komandų.

Esant nemažam šalčiui žiūrovų prisirinko nedaug, daugiausiai buvo karininkų ir kareivių. Pulko komandos žaidė 6 ir Šarūno 5 žaidikai, Lyga skaitosi geriausia vokiečių komanda ir ta sudėtim ji laimėjo: prieš Freya I 16:2, I klasės rinktinę komandą 10:3 ir Sportverein 8:0, kaip matome ji yra didžiausias priešas visiems futbolistams. Rinktinė komanda irgi nelaimėjo pirmąsyk, nes išsyk karščiausi, darydama daug klaidų ir visai buvo nustojusį ūpo, nes per pirmas 20 min. gavo 4 golus, o prieš pabaigą V golą. Pirmas savaitimas baigėsi 5:0 Lygos naudai. Antrame savaitime rinktinė pasitaisė ir pakišo koją Lygai, kuri vos įstengė apsiginti. Antras savaitimas baigėsi lygiomis. Tokiu būdu rinktinė išlaikė sunkius kvotimus, rungdamasi su stipriu priešu, o be to, daug ko pasimokino ateičiai. Rungtynės baigėsi 5:0 Lygos naudai.

Nykštukas.

Žiemos sporto rungtynės. Vasario 16 d. Kaune įvyko 2 hockey rungtynės tarp šių organizacijų.

KSK — Rinktinė 5:1. Rungtynės privalėjo įvykti tarp KSK ir Kovo, bet Kovui neatvykus į pirmenybių rungtynes, jos buvo atliktos tarp pripuolamai surinktos komandos iš Kovo LFLS ir KSK žaidėjų ir KSK komandos. Rungtynes laimėjo KSK.

LFLS II — LGSF I 5:0. Tai buvo pirmos hockey rungtynės „B“ grupės pirmenybėms. Jos įvyko tarp antros LFLS ir pirmos Liet. Gimnast. ir Sporto Federacijos komandų. LGSF pirmą kartą dalyvavo hockey rungtynėse, žaidė silpnai, užtat LFLS II lengvai laimėjo 5:0.

Turėjo dar įvykti vienos rungtynės tarp KSK II ir Kultus I, bet paskutinei neatvykus rungtynės neįvyko.

Tokiu būdu per vienerius metus Kaune išdygo jau net 8 hockey komandos, o gerai žiemai esant, galėtų ši naudinga sporto šaka, dar daugiau išsiplėsti.

Lenkai suorganizavo klubą. Kauno lenkai suorganizavo naują „Kauno lenkų sporto klubą „Sport“ į kurį kviečia net lietuvius.

Lietuvos imtynių pirmenybės 1926 m. laimėjo pernykščių metų apgalėtojas Malkevičius iš Liet. Dviratin. Sąjungos.

Užsieniai.

Tarptautinės rungtynės sniegčiūžomis Suomijoje. Lahtis, Suomijoje, įvyko didelės sniegčiūžomis rungtynės, kuriose dalyvavo Skandinavijos, Čekoslovakijos, Vokietijos ir Latvijos atstovai. Šiose rungtynėse žadėjo dalyvauti ir Lietuvos kariuomenės atstovai, bet dėl kurių tai priežasčių rungtynėse neatsilankė. Čekoslovakijos, Vokietijos ir Latvijos dalyviai negalėjo nuveikti skandinavų, todėl lenktiniavo vien tik suomiai su norvegais. Šių rungtynių programa ir vaisiai parodė, kad suomiai neturi sau priešų ilgoms distancijoms, o norvegai neturi jų šokimams sniegčiūžomis. Rungtynėse dalyvavo kariai iš Čekoslovakijos, Suomijos ir Norvegijos šalių, be to buvo nemaža ir civilių iš anų valstybių. Rungtynių vaisiai: **30 klm. bėgime** — 1) Raivio (suom.) per 2 val. 20 min., 2) Lappalainen (suom.), 3) Saarinen (suom.), ketvirtą, penktą ir šeštą vietas laimėjo švedai, ir norvegai, o likusias vėl suomiai. **15 klm. bėgime:** 1) Grotumsbraaten (norv.) per 1 valandą 20 min., 2) Haug. (norv.), 3) Jarvinen (suom.) ketvirtą, penktą ir šeštą vietas laimi vėl norvegai. Vokietis Mueller pasiekė tik 14 vietą. Čekų karys Bim aštuonioliktą. **50 klm. bėgime**, arba kitaip pasakius sniegčiūžų Marathonas. 1) Raivio (suom.) per 4 val. 18 min., 2) Lappalainen (suom.), 3) Kjelbotn (norv.) 4) Hegge (norv.), 5) Jonsson (šved.), 6) Niku (suom.), 7) Kamareinen (suom.). **Šokime sniegčiūžomis:** 1) Thams (norv.), 2) Aasem (norv.), 3) Oesterholt (norv.), 4) Grotumsbraaten ir tik 5) Kivivirta (suom.).

Rungtynės vyko 3 dienas prie 23-25 laipsnių šalčio. Rungtynėse žiūrovų skaičius siekė 25.000 žiūr. Iš šių rungtynių galima padaryti išvada, kad Centralinės Europos ir Pabaltijos sportininkai negali būti suomiams ir norvegams konkurentai, nes tų kraštų gamtos sąlygos yra jiems labiausia palankios, negu kur kitur. Lietuvos kariai jeigu ir būtų dalyvavę šiose rungtynėse, tai tik galėję būtų susipažinti su gerais sniegčiūžininkais ir iš jų šio to pasimokinti, o dėl konkurencijos negalėtų būti nė kalbos, nes mūsų gamtos sąlygos teleidžia vieną-du kartų per metus sniegčiūžomis čiuožti.

Naujas Europos rekordas šokime sniegčiūžomis yra pasiektas vėl norvegų Stroemstid, kuris nušuko 68 mtr.

Karas šventas, jei jis naudojamas teisėm ginti.

R. Burokas.

Mūsų skaitytojų balsai.

Dirbkime ir nesislėpkime! Mūsų kariuomenė dirba ne tik karo, bet švietimo ir kitose srityse. Bet ar daug kas tą žino. Mūsų kariuomenės dalys dirba užsidiariusios, savo nuveiktų darbų neužrašinėja. Reiktų viską, kas daly yra nuveikta ir įvyko, užrašinėti ir siųsti į laikraščius. Šis būtų naudingas ne tik istorijai, bet ir mums patiems, nes matytumėm, ką kitos dalys dirba ir galėtumėm sekti jų pavyzdį. Dabar, sekant mūsų karo spaudą, atrodo, kad pas mus visai nedirbama, pavyzdžiui, kuri dalis mažiau apie save spaudoj rašo, įgyjama išpūdžio, kad tenai ir iš tikrųjų gyvenimas yra apmires.

Kai mes mažiau tylėjime, tai, manau, ir visuomenė nebus pagrindo sakyti, kad mes kariai, girdi, nieko nedirbame.

Ltn. Šaltenis.

Stiprinkime savo valią! Sveikas, stiprus kūno ir dvasios žmogus yra lygus milžiniškam ažuolui, kurio jokios audros neįstengia paveikti, o silpnas — nendrei, kuri prieš kiekvieną vėjo pūstelėjimą lenkiasi. *Kas susilpnina žmogaus valią?* Girtuokliavimas, onanizmas, įvairūs nesusivaldymai ir smaguriavimai. Žmogus be valios nieko gero nepasieks, bet priešingai — blogo. *Taigi kaip stiprinti valią?* Reikia nepataikauti savo norams, nepasiduoti blogiems įpročiams ir palinkimams. Vieną sykį save pergalejęs, kitą sykį lengviau geidulius suvaldysi ir pamažu sustiprinsi savo valią. Ypač mes kariai, jeigu norime būti gražūs, kaip bijūneliai, sveiki ir stiprūs, kaip ažuolėliai, stenkimės kiek galint stiprinti savo valią.

Dr. B-kus.

Atsiųstieji redakcijai spaudiniai.

1926. m. Karių Kalendorius. Kaip visuomet taip ir šiemet Karo Mokslo Valdyba išleido sieninį kalendorių Jail. V. Jomanto darbo. Kaina 1 lt. 25 ct.

Prof. P. Matulionis. **Miško atvejinė, arba sėklinė medžiapiūtė su priedu „Lietuvos miškų medžiams matuoti ir rūšiuoti žinių“.** Žemės ūkio Departamento leidinys. Kaunas, 1925 m. 79 pusl., kaina 4 litai 50 centų.

D-ro Ferdinando Vilkošo. **Upėtakių auginimas.** Iš lenkų kalbos išvertė A. M. Žemės ūkio Departamento leidinys. Kaunas, 1925 m. 29 pusl., kaina 1 litas.

TURINYS

1. Pažymėtini įvykiai.	77
2. Platinkim „Kari“	77
3. Lietuvos gyvenimas	77
4. Kariai, branginkime sveikatą	77
5. Kas yra savarankiškumas ir iniciatyva	79
6. Vyrai!	80
7. Susirūpinimas dėl žuvusiųjų pasauliniame kare	81
8. Kariuomenės gyvenimas	82
9. Užsieniai	82
10. Karo kronika	83
11. Sporto kronika	83
12. Mūsų skaitytojų balsai	84
13. Atsiųstieji redakcijai spausdiniai	84
Atkarpoje: Lenkų žiaurumo auka	80

Po metinės pertraukos greit pradės eiti Lietuvos Ugniagesių Organizacijų Sąjungos leidžiamas vienintelis Lietuvoje kovai su gaisrais pašvęstas laikraštis

„LIETUVOS GAISRININKAS“

inž. V. Skardinskio redaguojamas.

„Lietuvos Gaisrininką“ privalo skaityti visi ugniagesiai, policija, savivaldybės, girininkai, pramonininkai ir kiti piliečiai, nes kovoti su ugnimi privalo visi.

„LIETUVOS GAISRININKO“ kaina 24 litai metams.

Redakcijos ir administracijos adresas — Kaunas, Ožėškienės gatvė 27 Nr.

Leidžia Vyr. Št. Karo Mokslo Valdyba

Redaktorius mjr. J. Tomkus.

Valstybės Spausfuve Kaune, kampas Duonelaičio ir Gedimno g.